

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzp-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centimetryi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok Árkedvményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Félgyűlések minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap el-
temi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Évesre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Havonta 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 5 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Erkölcsei regeneráció.*)

Annak a kisajátítási eljárásnak, amelynek a nemzeti párt programját, a szabadelvű párt, utolsó fázisát nyert befejezésé azzal a válsággal, melyet Perczel Dezső belügyminiszter Gullner Gyulának az Ugron János ügyében hozza intézett interpellációjára adott.

A nemzeti párt köztársasági követelése az udvari felfogásnak a nemzeti közérzetűté gyaló jelentékeny kiegyenlítése által, melyet anynyi tény tett nyilvánvalóvá az utóbbi időkben, elvezetett értékek. S ha van is egy részlet még e követelésekből megvalósítatlanul, az a követelések tartalmának tulnyomó részben bekövetkezett teljesülte után nem az öntudatos mulasztás következménye, hanem csak a véletlen gondatlanság eredménye. A mint, hogy Apponyi Albert gr. maga constata eberhardi levelében, tehát a nemzeti irányú követelések javára tett jelentékeny concessiók megtörténte előtt, hogy az őt és pártját a kormánytól elválasztó vonal most már csak a kormányzat módjára, a kezelés mikéntjére vonatkozik.

Perczel belügyminiszternek idéző válasza azonban azt a multban erőrehoz képest valóban halvány választó vonalat is elhomályosította, lefolyt a politikai élet táblájáról. Azt a törekvést ugyanis, a mit Apponyi gr. és vele együtt a volt mérsékelt ellenzék, majd nemzeti párt több százmotterő tagja a „közéleti erkölcsi regenerációjának” jelszava alá foglalt volt, magáévá tette, elfogadta Perczel belügyminiszter.

Oly nagyjelentőségű előttem a belügyminiszternek ez az állásfoglalása, hogy a mellett teljesen eltörpül magának a konkrét esetnek jelentősége. Nem is beszélünk tehát arról, hogy mennyire van igaz a Perczel Dezsőnek Ugron Jánossal szemben, hanem constatalni kívánom, hogy az az irány, a mi Wlassitnak a közéleti erkölcsi magasabb kultuszáról szóló száló ígéében még csak az öntudatlanság közelében borogó phoasis vala, ma már, mint egy határozott politikai törekvés erőteljes követelése csendült meg a belügyminiszter kijelentéseiben.

Midőn Perczel Dezső a kérelmettel szigorú, mint vezérrel hangoztatta a közigazgatási coruptióval szemben, midőn a törvény álláspontját nem nagyon respectálva, de a felállított praemisszokat következetesen levonva, odaig ment a kérelmettelenség hangnalyozásában, hogy a hibás alispánokra más büntetést a hivatalvesztésnél nem vél alkalmazhatni, midőn e kijelentésnek nyomán feltűnik az a tény, hogy míg az alkotmányos aera 30 esztendeje óta egyetlen alispánt nem ítéltek még hivatalvesztésre, addig csak ebben az esztendőben már a harmadik alispán vesztőti hivatalát és végre midőn ugy maga Perczel, mint utána a kormánypárti lapok legtöbbje a coruptió támogatását veti az ellenzék szemére, a miért ez az Ugron János esetében alkalmazott szigorú aránytalannak tartotta: akkor lehetetlen észre nem vennünk a kormány politikájában beállott egy olyan újabb fordulatot, a mely a jövővel szemben a legfelszigazottabb várakozásokra jogosít.

Ez a fordulat igen sokat jelent. Jelenti első sorban annak a korábban mindig tagadott ellenzéki vádnak beismertetését, hogy Magyarországon tényleg coruptió van. És jelenti azt, hogy ez a coruptió apro eszközökkel immár nem orvosolható.

Ez a Perczel Dezső válaszában tulajdonképeni tartalma.

*) Bár nem értünk egyet e cikk mindegyikével, de, mint érdekes vélemény adjuk. — Szerk.

Felmerül azonban e válasz nyomán az a kérdés, hogy mivel véli Perczel Dezső a válaszából kitündöklő nagy elhatározást megvalósíthatni?

Azzal a szabadelvű párttal, amely a minden visszaéléssel szemben az elnézés álláspontjára helyezkedő Tisza Kálmán iskolájában nevelkedett? Azokkal a vicinalista, provisionista imcompatibilis honatyákkal, a kik ép úgy helyeseltették korábban Tisza Kálmánnak a coruptiót tagadó felelőtlenségeit, mint ahogy tapsolták Perczel urnak a lángpallósu Cherub kérelhetetlenségével, az Augias istállójának tisztítására vállalkozó Herkules öntudatos bátorságával kimondott kijelentéseit? — Avagy azokkal a nyugdíjazott, kimustrált, elkopott, közigazgatási hivatalnokból lett képviselőkkel, a kik ott helyeseltetik most a belügyminiszter háta mögött a közigazgatási visszaélések ellen dörgő szöveget, mikor ha van jogossága és igazsága a belügyminiszter vádjának, — első sorban a bűnben való részesség öntudatlanság szűgyenével kellene hallgatniok?

Higya el Perczel belügyminiszter ur, hogy engesztelhetetlen ellenzéki létemre és bár az Ugron Jánosra alkalmazott itéletet (moha főleg az inségkölcson kérdésében követett magatartását magam is kifogásolhatónak tartom) tulszigorunak látom, örvendő olvastam Gullnernek adott feleletét.

De az öröm keserű gunynak engedett helyet bensőmben, mikor arra gondoltam, hogy ezt a közigazgatás bajával szemben a tűz és vas” gyógymodját hirdető pronuncia mentot Dózsa Elek, Kristófi József, Hajdu József, Fischer Sándor, Bónis István, Dózsa Endre és más, a belügyminiszter ur szerint gyógyulásához ennyire radikális gyógymodot igénylő közigazgatástól kimustrált urak helyeslik. És elgondolkozva ezen, felvettem a kérdést: vajon őszint-e Perczel belügyminiszter álláspontja?

Ha az: ugy ajánlom, hogy gondoljon Baross és Teleki Géza gr. elődei sorsára, s mindenek előtt saját pártját vesse erkölcsi restauratio alá.

Ha nem az: ugy az őesszertjában jó helyen van a színészeti ügy, mert ő az ország legelső komédiása.

V. A.

Bánffy br. diszpolgársága.

Miután Győrteleken a szűrt befejeztett, Kolozsvár város polgármestere nem ismer fontosabb feladatot annál, hogy Bánffy Dezső urat Kolozsvár diszpolgárává választassa. Értekezlet értekezletet követ e tárgyban a városban s valószínű, hogy a legközelebbi városi közgyűlés (a melynek időpontját a már nem szokatlan ravaszkodással titkolják) foglalkozni fog a Bánffy diszpolgárára leendő választására irányuló indítványval.

Bánffy br.-ról lévén szó, szinte természetes, hogy a nevével kapcsolatos actio nélkülözi az őszinteséget. Az őszinteség nélkülözésének classzikus bizonyítéka pl. az, hogy kezdetben a város helyi érdekeivel motiválták a diszpolgárát választás ideáját.

Belekapaszkodtak a nemzeti színház elhatározott, de még kereszttől nem vitt államosításának tervébe s ezen a czimen követelték Bánffy ur részére a polgárság részéről adható kitüntetések egyik legbecsesebbjét.

A csalafintaságot, a mi ebben az érvelésben érvényesült, csak hamar nyilvánvalóvá tette azonban az a tény, hogy azt a szakminisztert, a kinek az államosítás tevékenysége körébe tartozik, ignorálták a diszpolgársági ideánál s azzal sem törődve, hogy az anyakönyvi felügyelői székhelyek megállapításával és újabb az új katonai iskolák elhelyezésénél Kolozsvár helyi érdekeivel ugyan csak brusquet bánt Bánffy br. — egyedül csak részére követték a megtiszteltetést.

A tegnapi bizalmas értekezleten aztán még inkább kiütötte magát a pártpolitika excludivitásának szege a politikai hamarkodás zsákjából. Ezen az értekezleten ugyanis már

a Bánffy br. politikai sikerei czimén reklamáltak részére a diszpolgárság oklevélét.

Nós hát a dolog ezzel politikai színezetet nyert s ennél a színezetnél fogva nagy naivítás azt követelni tőlünk, ellenzékiektől, hogy a felvetett ideát támogassuk s több, mint elvtelenség azoknak a magukat az ellenzékieknek mondó egyéneknek álláspontja, akik az ideához hozzájárulnak.

Avagy mi okunk lehet nekünk, de mi oka lehet az ország polgárságának Bánffy Dezsőt ünnepegni?

Ne beszéljenek nekünk azokról a politikai sikerekről, a melyekről a német császár budapesti látogatása és a nemzeti mult nagyjainak királyi elhatározással decretált megörökítése tanuskodik.

Minden helyesen gondolkozó ember tudja, hogy ezek a dolgok egy felől az osztrák viszonyok chaoticus zűrzavarában jelentkező kényszerhelyzet következményei, másfelől pedig egészen más forrásból fakadnak, mint a honnan a Bánffy báró nevével kapcsolatos politikai iskola az ő tartalmát meríti.

A királyi elhatározás nevezetesen ama nemzeti irány jogosultságának elismerését jelenti, a melyet Bánffy urék impossibilisnek hirdettek mindenha s melynek képviselői ellen most egy éve valóságos irtó háborút vezettek.

Igen... Ép most egy éve folytak le azok a választási atrocitások, a melyeket nem ok nélkül nevez egy külföldön is közkézen forgó politikai röpirat második tájárjárásnak. S valóban csekély tapintatra mutat a kolozsvári kormánypárti vezérférfiai részéről, hogy épen annak a választási hadjáratnak évfordulóját választják a diszpolgári kitüntetés idejéül, a melynek minden mozanata a jogos méltatlankodás keserűségével tölt el bennünket.

Higyük el, hogy az ebben és egyebekben kellően demonstrált pártfelfogás láblát nem fogják eltakarhatni az afféle okoskodások, a milyennel a tegnapi értekezleten is találkozottunk egyik város-atyja részéről, a ki az ausztriai viszonyokban fenyegető veszedelmekkel szemben, a kormánynak adandó támogatás céljából, öhajítja Bánffy urat diszpolgárára választani.

Hohó urak! Legyen egy kissé hosszabb az emlékező tehetségük. Az Ausztria részéről fenyegető veszedelmekkel szemben (nincs még egy félve) mi kínálgattuk önöknek a támogatást, midőn pártoltuk Heves és Zala vármegyéknek az osztrák tulkövetések által indokolt feliratait a quota kérdésében. Támogatásunk, melyet önértetünk csorbítása nélkül adhattunk, akkor nem kellett. De kifejtetett nagy tudományos apparattussal, hogy az osztrák lármára való minden reflexio politikai hiba volna részünkről.

Hogy kívánhatják hát most, hogy mindjárt az osztrák viszonyokra való tekintettel is (a melyeket bizony amugy sem fog alterálni Bánffy br. diszpolgári diplomája) résztvegyünk abban a dícsőitő choruban, a melynek minden hangja a „vae victis” jelszavát harsogja fülünkbe?

Nós hát mi nem veszünk részt ebben a choruban. Mert nekünk nincs lefelé megígott polgármesteri széktünk, melyet efféle eszközökkel kellene megerősítenünk felfelé, hanem van politikai álláspontunk és önértetünk iránt vallalt kötelezettségünk, mely hangosan tiltakozik az ellen, hogy a Bánffy br. lábait elé borulva, azt kielégítettek és kielégítés-e várók chorusában hangoztassuk az „Ave Caesar”-t.

Dr.

A verekedő Reichsrath.

Bécs okt. 20.

A tegnap délelben félbeszakított ülést, mint azt táviratilag jelentettük: este hat órákor folytatottsá elartott éjfélt után 1 óráig. A napirendre nem térhettek át, mert a névszerinti szavazások vették igénybe az egész időt s végül oly zűrzavar, lármá és izgatottság keletkezett, hogy a képviselők ököllel mentek egymásnak s egyénüknyük közt veritabilis verekedés keletkezett.

Az obstrukcio programja, a melyet tegnap is konok következetességgel hajtottak végre az, hogy egyes kérvények egész szövegének felolvasását követelik, ha pedig ez nem fogadtatnak el, a peticióknak jegyző-

könybe szöszierint való beigtatását. Ugy az előbbi, mint az utóbbi indítvány titkos szavazással lévén eldöntendő, az ellenzék előbb névszerinti szavazást kér a titkos szavazás fölött s ha ez kedvezőtlen, akkor névszerinti szavazást maga az indítvány fölött. — Tehát minden peticióznál kétszer névszerinti és egyszer titkos szavazást provokálnak, a mi tekintettel arra, hogy 500 nevet kell felolvasni, csinos kis időt vesz igénybe. Közbe meg egy kis parázs veszekedést inszezenálnak a miatt, hogy a jegyzők tulgyorsan olvassák a névsort s ha már mindenből kifogytak, padok dörmöblése és sértegető közbeszólások következnek.

Erre a mintára csináltak tegnap is. Sikerkült az ellenzéknek tizenegyi névszerinti szavazást provokálni, a mi aránylag szép rekord.

A hat órákor kezdődött ülésben első sorban megejtik a félbemartat szavazást Günther indítványa fölött. Az indítványt elvetik. Azután Wolf házszabály-vitát kezd az elnökkel s élénk szövaltásba elegyedik vele.

Wolf odakiáltja az elnöknek: Tessék jobban vigyázn! (Zajongás jobbról, kiáltások: szemtelenség!)

Az elnök kijelenti, hogy ő mint a ház elnöke kikér magának ily hangot. (Élénk tetszés és taps, jobbról nyugtalanság.)

Este 10 órákor a jobb párt részéről azt a hír terjesztették, hogy az még csak 1 óra hosszat fog tartani. Ez a hírszettel nyilvánvalóan azzal a czállal történt, hogy az ellenzék felültessék és távozásra készítsék. Az ellenzék azonban rendezetesen csoportokra oszlott és az a csoport, a melyet a ma éjjeli ülésre jelölték ki, nem hagyta el helyét. A jobb oldali képviselők sem távoztak.

Éjféltájban Türk képviselő, ki egyedül ült a Schönerer-padban, asztalának fedelével pokoli lármát csapott.

Több képviselő izgatottan hozzászala és ki akarja kezéből venni az asztaltáblát. Ekkor Vichotil uj-cseh képviselő és Wolf Türknek segítségére sietnek. Valóságos dulakodás fejlődik ki a csoportosult képviselők között, mire a balpárt részéről dr. Habermann több társával is a vitázók közé elegyedik.

Krumpholz képviselő ököllel fenyegeti meg Türköt és Wolfot.

— Wolf izgatottan: Ne merészeljen ütni!

Ekkor hirtelen segélykiáltás hallatszott Lifese agg képviselő ajkairól. Az öreg parlamentar ki akarta az egyik uj-cseh képviselő kezéből ragadni annak asztaltábláját, hogy ne csaphasson olyan pokoli zajt. Ezért meg akarták verni az őz férfút. Csak dr. Engel segélyének köszönhetette Lifse, hogy el nem paholtak.

Schötker odakiált az elnöknek: Zárja be az ülést. Hát nem látja, hogy itt verekesznek.

E közben Krumpholznak mégis sikerült Türköt az asztaltáblát megszerezni. De nem sokáig tarthatta meg, mert Steiner és dr. Herbst elveszik tőle és a padból kitaszítják.

Az elnök nem tudja, hogy az izgalmat hogyan csillapítsa le. A baloldal egyre lármáz:

— Abozug, le az elnökkel!

— Szakítsák ki a cse ngetyűt a kezéből!

A lármá, a melyeket különösen Krumpholz, Vichotil és Laula képviselők idéznek elő, szinte elviselhetlen lesz. A veszekedés a németek és csehek között megismétlődik.

A képviselők csoportjából valaki egy asztaltáblával Krumpholz felé erős ütést mér. Az ütés azonban czélt tévesztett és Vichotilt talalta.

Az elnöki emelvény körül is nagy számú képviselő csoportosult. Mindegyik izgatottan hadonász és tanácsokat vagy szidalmakat kiabál a halálsápadt Abrahamovitz felé.

Abrahamovitz Funkeltől megvonja a szót és szólásra Heroldot hivta fel.

Prade dr. Grosz, Steinwender hevesen tiltakoznak Abrahamovitz eljárása ellen, a melyeket ő a házszabályok megsértésének deklarálnak.

Abrahamovitz emelt hangon kijelenti hogy ő tudja, hogy mit mivel. A szó Heroldot illeti meg.

Felszer képviselő leveszi a szegről a táblát, a melyre a szólásra jelentkező képviselőket jegyezni szokták és vaddüvel az elnök asztalára csapja. Abrahamovitz elnököt papirossal meghajítják, ide-oda rángatják. A botrány tetőpontját éri.

Ekkor több lengyel képviselő az elnöki emelvényhez rohan, hogy Abrahamoviczot a fenyegető inzultusok ellen védelmezzék.

Az egyik lengyel képviselő az elnöki asztalra ül és torka szakadtából kiáltja:

— Az elnököt nem engedjük bántalmazni!

Abrahamovitz már nem találja helyét. Halálsápadtan és izgatottan fordul jobbra-

balra. Ekkor hirtelen besiet Kathrein dr., eltolja az elnöki székből Abrahamovitzot és maga veszi át az elnöklést, a melyet azonban ő sem képes folytatni. Az ülést felfüggeszti.

A felfüggesztés után a képviselők Bardeni és Gautsch miniszterek köré csoportosulnak, a kiknek Abrahamovitz és Kathrein referál a történetekről.

Kathrein nem titkolta el, hogy a botrány okozójaként Abrahamovitzot tartja, a ki helytelen eljárásával provokálta az izgalmat.

Ferbli a kupéban

Kellemetlen ismeretséget kötött L. H. fővárosi mérnök, a ki e hó 6-án Nagyváradról Kolozsvárra utazott. Egy ideig elült a kupéban, ujságot olvasott, de később átment az étterembe, hogy egy palaczk sör mellett üzze el unalmát.

Alig ült itt néhány perczig, mikor nagyobb társaság jött a terembe, kik közül negyven a mérnök asztalához ültek. Az egyik Sebesi Béla udvarhelyi földbirtokosnak mutatatta be magát, míg a másik Löwy Jakab budapesti kereskedőnek nevezte meg magát. A másik kettő elhakarta nevét ugy, hogy a mérnök nem értette meg.

Egy ideig beszélgettek, míg végre Sebesi azt ajánlotta, hogy nagy társaságból nem válhatik ki néhány ember, hogy kártyázzék.

— De csak játszunk — szolt Sebesi. — Mit csinálunk egész Kolozsvárig! Tudja mit, játszunk klabriaszt. Mi hárman. Löwy, ön és én.

— Nem bánom — felelt a mérnök. — Csak arra kérem az urakat, hogy ne tulságos magasan játszunk.

Teljesen a tetszésétől függ — udvariaskodott Sebesi. — De minthogy itt nem játszhatunk, menjünk be egy első osztályu szakaszba.

Ezt az ajánlatot elfogadták, s mind a hárman átmentek egy első osztályu szakaszba. Eleinte rendesen folyt a játék, de Sehesi csakhamar oly huzárdul játszott, hogy a mérnök jobbnak találta a játékot abba hagyni.

— Tudja mit — szolt Sebesi — játszunk ferbli.

— Hárman? — kérdezte a mérnök.

— Dehogy, majd a másik két barátomat is behívom!

A másik kettő eleintén vonakodott a játékban részt venni, de végül mégis csek hajlandóknak mutatkoztak. Rövid idő múlva vigan folyt a csendes a kupéban.

Rövid negyedóra múlva a mérnök összes pénze, nyolczvan frt. eluszott. Sebesi kisegítette a mérnököt s ötven forintot ajánlott fel. Csakhamar ez is elfogyott.

A „földbirtokos” azonban újabb 50 forintot adott át.

A mérnököt üldözve a balsors, az az összeg is elment. Erre Löwy vaskereskedő ajánlotta föl a tárczáját.

A vonat nemokára Kolozsvárra érkezett s a mérnöknek ki kellett szállnia. Egy perczig sem akarta „uri” ismerőseit kétségben hagyni, Sebesinek egy 150 frtról, Löwynek 60 frtról szóló utalványt adott át.

Valami azonban gyanusnak tűnt föl előtte.

Löwy, a mikor neki pénzét adott, a Sebesi ött fekvő bankjegyekből egy tizezt elvett, s ez a bizalmasság, holott ugy tudta, hogy csak a vonaton ismerkedtek meg, különösen tűnt fel előtte. Gyanuját közülte a budapesti rendőrséggel, melynek sikerült az utazó játékkompanyia tagjait kinyomozni.

A nyomozás szerint Sebesi földbirtokos nem más, min Springer Béla foglalkozásánálküli fényképész legény, a ki rokoni segélyből él s így fölmen tehető, hogy első osztályu kupéban a saját kényelmére utazzék.

Löwy Jakab vaskereskedő pedig egyszerű ügynök s egyik sem tudja megmondani, hogy miért utaztak Kolozsvárra.

A harmadik Scheezl Izidor, közönséges házáló, a ki alitól fog üzleti utat tett volna Brassóig s szintén kényelem okából utazott első osztályon.

A negyediket nyomozza a rendőrség, mely a vizsgálatot befejezve az iratokat az ügyészséghez teszi át.

A kolozsvári róm. k. egyház palotái.

Kolozsvár, okt. 20.

A katolikus status Főter és Tiroli és Szentegyház-utczára nyuló épületeinek fundamentuma ásásához nemokára hozzá kezdenek. A főter keleti vonalának a Bánffy háztól a Szatmári házig terjedő része szép külsőt fog a palotákkal nyerni. Két szeglet palota, magára felnyúló toronynyal fog utat nyitni a szemnek, hogy a Trenocsinterről a főtéri templomot a torony keresztjétől le a földszintjeig látni lehessen. Mint már emli-

tették, a Szentegyház-utczát az építés alkalmával kinyitják a főterre és így az egyház palotái a főterre, a Szentegyház utca két oldaláról és a Tivoli utca felől utca vonalába esnek. Vagyis, mind a négy világtáj felől utcai frontot kapnak az egyház emelendő épületei.

Mint már említettük, Alpár Ignác budapesti műépítész készítette a terveket, valamint a költségvetést. Az egész építés 600.000 forintba kerül a tervezet szerint. Az épületek évi jövedelme 60 ezer forint, tehát mindjárt kezdetben 10%-ot jövedelmezne. A bérjövödelmet a lakások kényelmes berendezéséhez képest annyira minimális összegben állapították meg, hogy már ma, midőn az épületek még csak papíron vannak, egymás ellen igyekeznek feljebb licitálni a bérbe vevők. Az emelendő épületekben levő lakások és üzlethelyiségek egy része már le is van foglalva és pedig magasabb bérért, mint az előirányzott bevétel összeg.

Az épületek terveit a főtéri plébánia hivatalában közszemlélésre ki vannak téve. Sok nézője van mindennap, mert nem csak az építési vállalkozók érdeklődnek iránta, hanem érdeklődnek kereskedők, vendéglősök és más üzletlajdonosok, kik kényelmes helyiségeket kaphatnak itt.

Kiseb nagyobb lakások bérli is nézgetik, „szállást” névén magunknak a sok palotában. A lakások ügyesen, praktikusnak vannak tervezve. Csaknem mindeniknek van külön feljárata, folyosója, hogy szomszédjával össze ne tűzzön a lakó. Jó formán csak a fő lépcsőházakban és udvarokon keresztezik a lakók utjai egymást. Nagy kényelmet nyújt a lakóknak az, hogy nemcsak az 1300 frtos, parkettes nagy lakások, hanem a 240 frtos, két szobás lakások is el vannak látva fürdő szoba és más mellékhelyiségekkel.

Eme paloták, ha felépülnek, minden esetre forduló pontot fognak képezni a kolozsvári lakás viszonyok történetében.

Eddig a magas bérért jó formán semmi kényelemben nem részesültek a lakók. Most meg fog indulni a verseny, hogy az épületeket megfelelően alakítsák át a kényelmes rendezésbe. A kisebb nagyobb lakásoknak, a közegészségügyi követelményeknek megfelelőleg.

Az egyház palotáinak tervezésénél szerencsés gondolat volt az, hogy pinze lakásokat nem csináltak. Kolozsvárt az utóbbi időben utánozni kezdik Páris, London s más oly világ városokat, a hol az emberek a földszinten és földfelett nem férnek el, a föld alatti terekbe is el kell őket helyezni. Kolozsvárt is csináltak több nagyobb épületnél pinze lakásokat, még pedig a nélkül, hogy adni tudtak volna a szegény lakóknak elegendő világosságot és jó levegőt, a mivel pedig a háztulajdonos feltétlenül tartozik a lakójával szemben.

Az épülő palotáknak az egyik oldalon három nagy udvara, a másikon több kisebb udvara lesz. Az épületeket két emeletre tervezték. A Szentegyház-utca felőli végső sorokon azonban fél emeletek is lesznek.

A főter és szentegyház utca vonalán a földszinti részek mind üzlethelyiségnek vannak tervezve. Kereskedés, kávéház, vendéglő, bor, sör mérés, fűrés és más üzletek lesznek. Ezek felett az I. és II. emeleten lesznek a magán lakások.

Az épületek kívül-belül igen díszesek lesznek. A homlokzatokra izlőssé ékítmények jönnek. A lépcsőházak tágasak és elegánsnak mutatkoznak. A földlecsőket mindenik palotánál fehér márványból tervezik.

Ugyanaz a dolog, úgy hallottuk, hogy el akarnak térni az Alpár eredeti tervétől, a költségesebb külső ékítményeket, valamint belül is a márványlépcsőt, a más oly ékítést, a melylyel néhány ezer forintot megtakaríthat-

nak, elejteni tervezik. Kár volna, mert ez által csökkenne az évi bér, más részről pedig a paloták külső képe sokat veszítené.

Kolozsvár város 43 ezer forint járul az épületekhez azért, hogy a szentegyház utca megnyíljon és az által két utca vonalban jövedelmesebbé váljon az épületek. E nagy összeg és utca újítási kedvezmény ellenében annyival az egyház is tartozik, hogy a külső képét az épületeknek minél impozánsabbá tegye.

Tájékoztatóul még ide iktatjuk, hogy a paloták jövedelmesebbé miképp van felvéve:

Földszinti bolthelyiségek bére	32850 frt.
1/2 emeleten levő 5 lakás	3350 frt.
I. emeleten levő 19 lakás	13800 frt.
II. emeleten levő 21 lakás	11150 frt.
Együtt:	61.150 frt.

— n.

Óda a szomszédhoz.

Lueger hazája ki hitte volna,
Hogy hősközt szülisz egykoron?
S a Reichsrath zajos csatatér lesz,
Hol zug a harc, minden napon?
Derék sógorok, — bár eddig
Minden csatát elvesztétek:
S most egyszerre, — bármily csodás
Vitézségekről zeng az ének.

Szennyes beszéd zug szana-szójel,
Egymást szóljátok emberlét,
Ordítsatok csak, addig míg —
A Reichsrath fala összeadul.
Közbe szidjatok minket is —
Hiszen ez megszokott dolog,
Ost próbáljátok egymás bőrén,
Melyik birja jobban a pofot?

És mi innen a távolból
Bámulya nézünk titeket,
Hogy mint szapuljátok egymást
Kik minket annyit üttetek.
Bravó sógorok! Dreimal hoch!
Rajta, míg szuszszal bírjátok,
Nincs más baj, csak fog egy kisse
A három százados átok!

Mert szó, mi szó, szép szomszédok, —
Sokat bántátok a magyart,
Több megaláztatást, több bántalmat,
Immár az isten se akart!
Ám, hogy a bűn valamiképp —
Ne maradjon büntetlenül,
Egymás hajának estek most,
És tépítok kegyetlenül.

Rajta! Üssed ne hagyj magad,
Hisz egy világ tekint feléd,
Tapsol kaczag a publikum,
Oh e bohózat oly derék.
Elég sokáig éreztek —
A gögös ur sujtó karát
Játszatok már ti is egyszer
Kacagtató komédiát!

A szüret.

Kolozsvárt, okt. 21.

A kolozsvári szüretelés eredménye körülbelül előtűnt fekszik és igen szomorú állapotot tüntet fel. A rossz esztendő talán legjobban a szőlő termést őrte meg, mert az idén nem

lehetett szüretet tartani azon egyszerű okból, mert nem volt mit szütni.

A Szentgyörgyhely, a Brétfa, a Borony és Kómal mind mind szomorúan, gerezdnélkül maradnak az égre. A venyigék másodvirágzásnak indultak s a terméketlenségért hosszú ósz reményével bíztartják a birtokos közönséget.

Vékony reménység és hiába való biztatás, mert a jó idő is csak úgy jó, ha van hozzá való jókedv. Az pedig aligha nincs. A szőlőt elverhetta a ragya, kiázathatta az eső, de a szőlőgazdák jó kedve túl tesz az idő szeszélyén és a rossz termés boros hangulatát hamar tova űzi a jövő jobb reménye. Épen ezért hiába nincs szüret, mert azért van szüreti ebéd és szüreti vacsora a kolozsvári hegyekben.

És bár nem önté az idén dusan a hegy levét, amde van tavalyról, vagy az előttről. Felkerült hát az asztalra vagy gulyásos vagy töltött káposzta mellé és rozsás lesz a hangulat, mint a hunyó nap képe.

Kolozsvárt szüret alkalmával a barátos vendégzeretet immár hagyományos. Most is úgy, mint régen, megtartják az ebédet, a mi gyakran vacsoráig is eltart, s bizony megessék már az is, hogy a vacsora ntólérte a reggelit. Ezt a pártiarachalis szokást most se dobták a szübe, dacára, hogy a legtöbb helyen gerezd se termett. Hát ha nem termett, majd terem, de a szüreti ebédnek és vacsorának meg kell lenni, már csak azért is, hogy a tavalyi termés mellett ellehessen mondani:

— Adjon Isten bővebb szüretet jövőre!

Régi krónikások feljegyezték, hogy a híres kolozsvári töltött káposztát is a szüret kedvéért találták ki, s arra nem tudnak esetet, hogy valaha szüreti ebédről hiányzott volna.

Igaz, hogy az idei terméketlenség nagyon megcsökkentette a hegy zaját. Sehol sem hangzik a nótá és nem csendül vidám muzsika, mindazonáltal az idén is csak akad itt-ott szüreti lakoma. Talán inkább gyásztor a szüretnek. Legyen ez vagy az, Kolozsvár polgári osztálya különösen ragaszkodni szokott a hagyományokhoz s a mit ősei rá hagytak, azt tisztelettel fenntartja ma is.

Szüret nincs ugyan, de szüreti lakoma van, ebben is követjük a régi virtust, a mi szegényt nem hozott a magyarra soha.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 21.

— A kamara hódoló felirata. Kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tegnap tartott rendes közgyűlésében elnök Sigmund Dezső indítványára általános lelkesedéssel hódolat teljes hálás köszönetét tolmácsoló feliratot határozott a király Ő Felségéhez azon nagyleltőségű ajándékért, a melyet mult hó 25-iki kéziratában a haza és nemzet kiváló alakjainak megörökítése céljából a székes fővárosnak adományozni kegyeskedett.

— Uj bíró. A király dr. Gocs Jenő kolozsvári ügyészégi alügyészt a kolozsvári törvényszékhez bíróvá nevezte ki, Dr. Gocs Jenőben

a kolozsvári kir. törvényszék egy kiválóan képzett és jels erőnt nyert. Gratulálunk a kinevezéshez.

— Dr. Abt Antal egyet. tanár, kit a napokban ünnepeltek, tanítványai és az összes tanárjelöltek, a tanárjelöltek segélyegyletének elnökehez intézett levelében az együletnél 100 frtos alapítványt tett. A kitűnő tudós e nemes tette legzebb megörökítése az amugy is emlékeztetés napnak!

— Az osztrák magyar bank palotája Kolozsvárt az osztrák magyar bank igazgatósága legutóbb tartott gyűlésén elhatározta, hogy Magyarország nagyobb városai-ban elhelyezett fiókintézeteknek saját házakat építtet. Ilyen város gyanánt első sorban Kolozsvár van kijelölve, mint a hol a nagy üzletkörrrel és élénk forgalommal bíró bankfiók hivatali helyiségeit és esetleg a hivatalnok lakásait magában foglaló nagyobb emeletes épületet fognak emeltetni. A mint értesülünk, a bank már meg is tette a lépéseket alkalmas telek megszerzésére, valószínűleg, már a jövő év folyamán az építést is megkezdik.

— Löverseny. A Falka Vadász Társulat több oldalról felmerült panaszból kifolyólag saját érdekében figyelemzleti a játsszani szerető közönséget, hogy nyervegyeit mindaddig, míg esetleges veszteségeről teljesen meg nem győződött, ne dobja el, illetve ne semmisítse meg, mert a pénztárnak elszakított jegyekre nemcsak, hogy nem kötelessége kifizetést teljesíteni, de egyáltalán tilos is. — Egyébeként ide iktatjuk a „Totalisator-szabályok” erre vonatkozó pontjait: 12. §. „Nyeméremény-ozatlelők csak az illető nyerőjegyek előmutatása után fizetnek ki; elvesztett nyerőjegyek jelentése, vagy elszakított nyerőjegyek előmutatása, semmi féle körülmenyek közt sem vétetnek figyelembe”. — 13. §. „Azok a nyeremények, melyek a versenyterén a verseny alkalmával sem, ugyancsak a verseny alkalmával az e célra megjelölt helyen, a versenynapja után következő nyolcz nap alatt fel nem vették, az 1891. évi XXIX. t. cz. 6. §. apontjában megjelölt pénztárba folynak”. Ugyancsak egy másik panaszból kifolyólag értesíti a közönséget, hogy a versenyterén alkalmazott vendéglo köteles minden asztalra étlapot tenni s a felszolgáló személyzet esetleges visszaélésének kikérülése végett, követelje az étlap felmutatását, mert a vendéglo egyik alkalmazottját sem jogosítja fel az étlapon kitett árakon felül való fizetésre.

— Az unitáriusok egyházi fő Tanácsán vasárnap d. e. 10 órák, az istentiszteletet Simó János s. köröspataki lelkész fogja tartani.

— A Dávid Ferenc Egyet. közgyűlése szombaton d. u. 4 órák fog megtartani az unitárius főiskola dísztermében, Hajós János min. tanácsos, egyt. alelnök vezetése alatt. Felolvasást fog tartani Györfi Ferenc lelkész: „Szépészeti kíváncsalom az egyházban” cz. alatt. Ugyanakkor a f. évben szervezett női énekkar énekel s az egyet. évi működéséről jelentés tétetik. Az érdekes gyűlésre, mely nyilvános lesz, felhívjuk az olvasóink figyelmét.

— Felhívás matematikai tanuló-versenyre. A Matematikai és Fizikai Társulat Kolozsvárt f. é. okt. 23-án matematikai versenyt rendez. A versenyben résztvehetnek mindazok, a kik az 1896/97. tanév végén az érettségi vizsgálatot valamely közép iskolában letették. A versenyben résztvenni kívánók szíveskedjenek a kitűzött napon d. u. 2 órák a m. kir. tudomány-egyetem matematikai és természettudományi korának X.

sz. tantermében (rég. közp. épület I. emel.) pontosan megjelenni és igazolásul érettségi bizonyítványukat magukkal hozni. A kitűzendő tételek kidolgozására 4 órai idő van engedve. A versenyzők bármilyen könyvvel, vagy jegyzetrel használhatnak.

— Meghívó. Van szerencsém az egyetemi ifjúságot a f. hó 23-án (szombaton) d. u. 5 órák a jogi kar II. számú tantermében megtartandó általános ifjúsági közgyűlésre tisztelettel meghívni. Targyszorozat: 1. Korelnök választása. 2. Az október 6-iki tanterv rendező-bizottságának beszámolója. 3. Határozat hozatala a november 1-én rendezendő gyűsz. ünnepély megtartása tárgyában. 4. Indítványok és esetleges interpellációk. — Kolozsvárt, 1897. okt. hó 20-án. Pazourek Ferenc joghallgató.

— Az Egyetemi Kör jogi szakosztálya alakuló gyűlést tegnap este 6 órák tartotta meg ifj. Polcz Rezső elnöklete alatt. A gyűlés egyhangú lelkesedéssel elnökke: Kozma Endrét, alelnökké: ifj. Török Istvánt, titkárrá: Bán Józsefet választotta.

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Kolozsvári Bálint kolozsvári közjegyző-jelöltet a pestvidéki kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— A Dávid Ferenc Egyet. tagjai szombaton este 7 órák a New-York szálloda külön helyiségében közös vacsorára fognak összegyűlni. A vacsora étlap szerint lesz. Minden érdeklődő szívesen látott vendég.

— Az Erdélyi Irodalmi Társaság, vasárnap, e hó 24-én, d. e. 11-ór a városi közgyűlési termében rendes felolvasást tart. A tárgyszorozat a következő: 1. Csergeri János r. tag: Értékezés. 2. E. Kovács Gyula r. tag: Költemények. 3. Gyalui Farkas r. tag: Elbeszélés.

— A tanárjelöltek jubileumi díszelőleikből dr. Entz Géza és Koch Antal budapesti egyet. tanárokat is üdvözölték, mint a tanárjelölteknek szintén 25 évvel ezelőtt kinevezett és hosszasan itt működött tanárait. Entz dr. a következő távirattal felelt: „A negyedszázad óta működő tanáraitokat ünnepelő tanárjelöltek megismerő üdvözlétre meghatót szívvel mondom meleg köszönetet. Vívát juvenus, vivat et floreat Alma Mater Claudiopolitana!” Dr. Koch Antal pedig ezt írta a tanárjelöltek elnökeinek: Tisztelt Elnök Ur! A 25 év óta tanáraitokat ünnepelő kolozsvári tanárjelöltek nevében hoztam intézett távirat távirata mélyen meghatott és örömmel töltötte be keblemet. Fogadjon t. Elnök ur és tolmácsolja megbízó előtti is hálás közönségemet a lelkeimnek jóleső megemlékezéséért, a melyre mint a kolozsvári egyetemnek csak volt tanára számítani nem mertem. Adjon az ég, hogy hosszú munkában megőszült utódai tanáiraiknak bölcs igéit még sokáig halgathassák az olyan derék és lelkes tanítványok, a minőknek önkönként bizonyították magukat azzal, hogy halásan megőszült érdemeik megőszült mesterséket. Isten áldja meg Önt és a kolozsvári derék tanárjelölteket és tartanak meg kérem továbbra is szíves, jó emlékeztetők!”

— Esküvő. Szabó András sz. udvarhelyi tanár folyó hó 25-én tartja esküvőjét Vajda Károly földbirtokos kedves és szép leányával, Rozsikával.

— 5000 baleset. A kolozsvári Önkéntes Mentő Egyesület rövid fennállása óta — a bejegyzéskor és egyéb működésén kívül — tegnap reggel nyújtotta az 5000-ik esetben első orvosi segélyét a hirtelen támadt balesetnek. Hogy volt ezek között olyan, mikor embertársaink élete forgott komoly veszedelemben, a midőn ezt adta vissza az illetőknek, bizonynyal nem egy családát tartott meg a gyors segély nyújtás övének s mentette meg a családot talán a koldus kenyértől. Mily sokszor kötötte be e humanus

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1897. Október 21.

Az atya büne.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

IX.

(Folytatás.)

(29.)

— Jó, jó, majd meg látom. De midőn valaki harmincz esztendő át nem járt ki a házából sehova az egy templomot kivéve, hosszasan gondolkodik mielőtt rá adja a fejét, hogy látogatást tegyen. Azonban a Mayherosné gyűjteményét, melyről oly sokat hallottam, látni kíváom. Gáspár, melleleg legyen mondva, a napokban a hirdetési rovatban egy valóságos Rose-du-Barry portékának az eladásáról olvastam, tehát irtam egy barátomnak, hogy vegye meg a számomra. Tegnap érkezett meg, és egy kisse csalódva érzem magamat. Szeretném, ha megnéznéd, és a véleményed megmondanád róla; tudom, hogy a porcellánokban műtő vagy.

— Ezer örömmel: de félek hogy sem a második Henrik sem a du Barryról nem tudok annyit, hogy valódiságukról bizonyosságot tethessek; a rég Worcester, Wedgewood és Chelsea megítélésében jártasabb vagyok.

— Ah, néhány régi Chelsea éppen most szedtem elő, melyeket még nem láttál! mondá Edge kisasszony izgatottan. Miután bevizsgáltuk a teázást, menjünk a szalonba és én megmutatom.

Az Edge kisasszony szalonja egy hosszú, alacsony boltozatos szoba volt, fehér és arany táblázattal s a butorok halvány kék selemmel voltak behuzva, minden asztal és szek-

rény angol és külföldi porcellának és bric-á-brackal volt tele, a falakat miniatűrök, elefánt csont metszések és Wattean által festett legyezők díszítették, és értékes festések, főleg arcképek, melyek között a kandaló felett az egyik maga Edge kisasszony volt, egy híres olasz művész festette számos évvel ezelőtt Rómában, midőn még mindig a szeretője halálát gyászolta és szórakozást keresni külföldre ment.

Pearl megállt előtte és hosszasan nézte, csodálkozva, hogy minő nagy bánat hozta azt a szomorú, majdnem kétségbeeső kifejezést a szelid barna szemekbe, mit a festő oly hűségesen adott vissza, és miért történt, hogy Edge kisasszony annyira szépséggel és gazdagsággal nem ment férjhez, de egész életét úgy szöve a világító és embertáraitól elkülönítve élte le; mintha az élettel már leszámolt volna. Pedig ő nem volt remete, gondolta Pearl, a mint Edge kisasszonyra nézett, a ki kincsét Sir Gáspárnak és Agátának egy gyermek élénkségével és örömeivel mutogatta; nem volt rajta semmi keserűség vagy komorság. Kétségtelen, hogy fiatalágában egy nagy csalódáson ment keresztül; a szeretője meghalt vagy hűtlen lett hozzá, de ő hű maradt az emlékéhez.

Pearl azon kezdte törni a fejét, hogy a falakat ékesítő miniatűrök között melyik volt az Edge kisasszony szeretőjének az arcképe. Sok szép férfi volt közöttük, némelyek hajporos parókával, mások a saját hajukkal, elválasztva és gondosan fere simítva a homlokról, a hogy ezelőtt ötven évvel viselték, némelyek nyakig gombolt felső kabátban, mások csipkés ingfodorral és színes virágos szövetű mellényben. Bizonyosan ezek közül volt valamelyik.

— Édesem, maga az én őseim arcképét nézi, mondá egy hang mögötte.

Pearl megfordult, és Edge kisasszonyt látta feléje jönni.

— Gáspár és Agáta az öreg cselédek mentek meglátogatni, mendá, a mint Pearl őket keresve körül nézett.

Ők soha sem jöttek egy hozzám, hogy az öreg Nánit a honyhában meg ne látogassák. Azalatt szeretnék magával beszélgetni, mert én nagyon szeretem a fiatalokat egykor én is voltam fiatal; és az újait önkénytelenül a medallionja felett szorította össze.

Pearl az Edge kisasszony arcképére nézett.

— Ott nagyon szomorú kegyed, mondá szeliden.

— Igen, akkor nagy bánatom volt; és az a seb még most sem gyógyult be. Attól a férfittól kellet megválnom, a kit szerettem, és azután alig félfelv múlva festették ezt a képet miután az ő halálának a hírt kaptam.

— Minő csapás! mormogta Pearl részvétellel.

Nem csuda, hogy az a bánatos kifejezés van a szemekben!

— Anyám Rómában festette azt a képet, folytatá Edge kisasszony, és az én akaratom ellen. Egy évig külföldre mentünk, és akkor haza jött az atyám meghalni. Azóta soha sem mentem társaságba; és soha sem megyek többé; lelétem az életemet!

— Nem érzi magát néha nagyon magányosan? kérdé Pearl részvétellel.

— Nem, soha, van dolgom elég, el tudom magamat foglalni. Varrok a szegények számára, és olvasok; aztán a porcellánjaimat törölgetem és a kertemet rendezem, mert nem engedem, hogy ottan a kertészem uralkodjék. És vannak jó embereim, barátaim, a kik meglátogatnak; ámbar az utóbbi időben a Frenchek ritkán jöttek. Természetesen Lady French beteg, és Agáta a tanulmányai val elfoglalva. Szegény gyermek, nagyon sajnálom őtet; koronként sokat szenved a hátgerinczével, és szomorú dolog, hogy egy

olyan sokat ígérő fiatal élet már a kezdetén így menjen tönkre!

— Igen. És Agáta olyan türelmes, válaszolá Pearl. Ritkán zugolódik azon tehetetlensége felett, hogy nem teheti azt, a mit a többi leányok és nem élvezheti úgy az életet, a hogy szerencsétlensége nélkül élvezhetné.

— Még mindig szokott hegedülni? Edge kisasszony.

— Igen. Hetenként kétszer veszek órát.

— Ah! A kántortól?

— Igen.

— Hm!

Edge kisasszony ezt az egy megjegyző kifejezést olyan hangon mondta, a mi sokat jelentett. Pearl csodálkozva nézett rá.

— Ó jól tanít, — jegyzé meg rövid szünet után — és gentleman.

— Tudom; annál rosszabb volt a kisse következetes válasz. Agáta elég bizalmas, elmondja magának az ő titkait! tévé utánna Edge kisasszony, éles, sötét szeméit a vendége arczára függetve.

A Pearl csodálkozása növekedett, de mosolygott.

— Igen, a legtöbbjét, legalább azt hiszem, volt a válasza.

— Beszélt magának ő róla?

— Róla? — csodálkozva. Kiről?

— Roy Istvánról.

St. Claire kisasszony tagadólag rázta a fejét.

— Gondoltam, hogy erről hallgatni fog. St. Claire kisasszony, én nagyon szeretem Ffrench Agátát és azt hiszem, hogy maga is szereti. Ha meg akarja ötlet a mostani nyomorúságtól és a későbbi szenvedésektől kímélni, próbálja kiveni a fejéből azt a gondolatot, hogy bármint más állásban boldogabb tudna lenni, mint mostan. Nekem éles

a szemem és ámbár nem megyek ki a világba, de a világ dolgairól tudomásom van.

Egy kis madár sok mindent megengedett nekem, olyan dolgokról, minket azok, kit a hely színén vannak, nem látak meg; szívedekjé attól a férfitől; ő nem az a minék látszik!

Lady Ffrench ellenszenvet érez iránta jegyzé meg Pearl; de Agáta nem akar a lelkével felhagyni és kegyed bizonyosán tudja ja, hogy mi soha sem ellenkeztünk vele.

— És maga mit mond Roy Istvánhoz?

Az éles barna szemekben ismét átható vizsgáladó tekintet volt; Pearl nyugodtan találkozott azokkal.

En alig ösmerem őtet, válaszolá és a mai napig két szót sem szólottam hozzá. De azt gondolom, hogy soha sem tudnék vele gondolni.

— Sir Gáspárt szereti?

Ez a kérdés oly váratlanul jött, hogy a leány megrejtett, és egy pillanatig úgy látszott, mintha nem tudna válaszolni. Kérdőjének az arczáról szeméit a távoli vörösfényes völgy felé fordította; de Edge kisasszony két fényes köny cseppet látszott az arczon ragyogni, míg a szép halvány arczot finom pír borította.

Végre lágy, de tiszta hangon jött a válasz —

— Igen; ő mindig nagyon jó volt hozzám.

Edge kisasszony mosolygott magában. Ő egy megrögzött házasság csináló volt, és ő ezt az angyal arczu szép fiatal leányt nagyon megszerette.

Miért ne lehetne az a Gáspár felesége? Gáspárnak van pénze bővebben; nincs szükség gazdag feleségre.

(Folytatása következik.)

Kolozsvárt, 1897.

et a sajtó sebet, melyet a nehéz
közben kapott a szegény munkás, a
első segély biztosította a gyors
gyógyulást s nem lett kénytelen a ke-
resés hetekig az ágyban sanyalni. Any-
megszokta már a közönség ennek az
munkás egyesületnek a szolgáltatást,
ma már városunkat nem is tudná ezen
intézmény nélkül elképzelni. Ember-
testi jóléte minden esetre megki-
ggy, hogy az önkéntes mentő egyesület
megérdemelt anyagi virágzásnak in-
gy, hogy a segélyre szoruló szerencsétle-
nél gyorsabban és tökéletesebben ré-
szenek jótékony segélynyújtásában. Ez
munka is kéri a nagy közönség anyagi
támogatását a derék egyesület részére. —
ajánljunkat érhet baleset!

— Igazságügyi palota Aradon.
Aradi tudósítónk írja, Erdély miniszter
tanácsa leiratot intézett, hogy az Ara-
di igazságügyi palota terveit és
tervezését jóváhagyta és azt kívánja,
hogy az építkezést már ez év november ha-
zádjáig meg. Így az aradiaknak hama-
rában lesz a törvénypalotájuk, a mely-
ben egy nálunk már isten tudja mióta

Gyilkosság vallási örjón.
Szörnyű gyilkosság híre érkezik
torontálmezei községből. Vallási
gyilkosság meggyilkoltak egy gyermeket. A
már fehér hajú öreg, éppen abban a
korban, amikor az emberek azon iparkod-
nak, hogy lezámoljanak a bűneikkel, sem-
mely szaporították azokat. De ennek a
gyilkosságnak a fanatizmusát az a rettenetes
látás táplálta, hogy azzal, ha egy ártat-
gyermeket meggyilkol, nem követ el
olyan nagy bűnt, hanem halálát érde-
ti. A gyilkosságról a következők értesítet-
tek: Szép Mihály tanácsfali illetőségű
ember Masztor község külső részén bo-
rában találtak egy nyolczéves kis
gyermeket, Brenner Péter földmívelő
Szép Mihály azt mondta a fiúnak, hogy
névén jár- kél ezen a vidéken és
olyan ember, a ki járatos az égbén, s jó
szemmel van a szentekkel, mint
szentekkel. A kis Brenner Miksa érde-
klődve hallgatta ezt a mesét és mivel már
hallott a szentekről és az angyalokról,
és az öreget, hogy meséljen neki vala-
miről. Jőj velem, szolt az öreg. A gyermek
a tanácsfali embert. A falu alatt a
közé mentek. Szép Mihály ekkor megre-
szte a gyermeket, a ruhát fölszaggatta és
a szíve táján fölvágta a mellét.
A gyermek keserves jajgatására előrohantak
a szomszédok. Az öreget elfogták, a kis fiút
elvitte a szülői házhoz, a szülők az an-
gyalokat hívták, de a kis Miksa, a ki an-
gyalokat áldoztat, hogy angyalokról szere-
telmesen mesél hallani, nem lehetett meg-
győzt. Szép Mihály nagyon csodálkozott
a mikor hátrakötötték a kezét. Védeke-
zően ilyen ördögűző módon: — Szűz Mária
áldd meg nekem, a világ elpusztul, ha egy
gyermek fel nem áldozok. A világot akar-
nak megsemmisíteni, ne merjetez azért bántal-
ni. Aggylakot Zsombolyára szállították és
a járásbírósg fogházában, míg a
bírózatot be nem fejezik.

— Milliósok sikkasztó gyám.
A port vert fel Péterváron az a pör,
mely ott a minap lefolyt. Il. Sándor orosz
hercegnevűleg morganatikuss házasságban
Dolgorukov hercegnővel, a kit 1880-ban
az orosz császár hercegnővé nevezett ki. A hercegnő
Párizsban él. Pár évvel halála előtt
nagy kár nagy vagyonot biztosított neje-
nek és házasságából született gyermek gyám-
a Taube nevű bárót nevezett ki. Mint
a kiderült, Taube báró a legkönnyelműbb
módon gazdálkodott gyám-
a vagyonával és öket 2.180.000 rubel
mégkárosította. Eleinte legfelsőbb
bíró, egész csendben, fedezni akarták az
összegeket; Jurjevskaja hercegnő
legközelebbi rokoniak azonban: a Dolgorukov-
hercegek, a kik már régóta neheztelnek a
hercegnő ellen, a bíróságot megmozdították és a
bíró a hó 12-én tárgyalta és a mely
napon várokozás ellenére, a vádlottnak föl-
bírósággal végződött. — A tárgyalásnál a
hercegnő is volt zárszó.

— Az agy, mint a lélek szerve.
A természet tudósok szerint az elmés, tudós,
működő emberek agyveleje legtöbbször súlyosabb
a közönségesnél. Erre nézve közöljük a
következő adatokat: Turgenev 2120 gramm,
1861, Byron 1897, Abercrombie 1785,
1745, Petrarca 1602, Kant 1600, Schiller
1745, Gauss 1492, Broca 1484, Dupuytren
1420, Liebig 1352, Gambetta
1370 gramm sulyu agyvelővel bírtak. Egyéb-
részt Schwalbe szerint a férfiu agyvelőjének
átlagos súlya közép számban 1375, a nőé 1245,
a testi nagysághoz képest az embernek
agyvelője nagyobb, mint a kutyáé, a juh-
é, a galambé, mint 1: 104-hez, a juh-
é, mint 1: 351-hez, a békáé, mint 1:
1000-hez, a csukáé, mint 1: 1300-hoz
és az emberi agy sulya a 20-ik év körül eléri
a 1300 grammot; csak kivételes esetekben növe-
kszik a 30-as évekig; azután a 30-35-ik évé-
ben már annyira zsugorodik, hogy megint
csak a 20-ik évéig, mint a 14-ik életévben volt.

— Nincs többé vén leány. Hogy
a leány fogva kell a hajadonnak maradt
leányt aggasztanunk tekinteni, erre megfelel-
őleg városban egy Halsey nevű bíró a ki
azt elítélte egy urat, a ki egy hölgyet vén
leánynak nevezett. A bíró bíró ítéletét így
indokolta meg: Badar és igazságtalan dolog,
hogy azt mondják, mert harminczadik, vagy negy-
zedik évét már meghaladta, vének mon-

dani. Webster szótára a vén szót így ma-
gyarázza: Sokáig élt, majdnem az életkor
határáig élt, annyi ideig tehát, a mely a lé-
nyek illető fájára nevez hosszsnak monda-
ható. A bíró ezután így folytatja megokolását:
Egészséges embert nálunk rendszeren hatvan-
ötödik évétől fogva mondanak vének és semmi
ok nincsen arra, hogy a nőre, még ha ha-
jadon marad is, más számítási módot alkál-
mazzunk, annyiaval kevésbé, mert a statisztika
azt mutatja ki, hogy a nők átlagosan
tovább élnek, mint a férfiak.

— Mérgek pók az Alföldön.
Rendkívül nagyszámú, veszedelmes pókot fog-
tak a napokban Makón. Fajtája csak 1892-ben
kezdett Magyarországon mutatkozni. Csím-
pókak nevezték el. Hazája Ázsia és csipése
nagyon veszedelmes, főleg a marhákra. Ha a
marha a legelőn rejtek helyett legelőz, a
pók megmártadja s ha több is megcsipi,
az állat néhány óra alatt elpusztul. A kul-
mukok elkerülnek az olyan legelőt, a hol a
Csímipókok elszaporodtak. Bíró Lajos, Ausz-
tráliában időző természetgyógyosunk, a ki a
Csímipók csipését saját megán észlelte, az ál-
lítja, hogy a mehádiál és fumei skorpió,
sőt a leghatalmasabban szuró lódarázs fulánk-
jának a hatása is eltörpül a csímipók okozta
idegrázó fájdalom mellett. Mindenesetre fi-
gyelemmel kell kísérni ezt a veszedelmes új
pókajt s a hol lehet, irtogatni, természetese-
sen a kellő óvatossággal.

— Ujtások a levelezés körül.
Az állami jövedelmek mindig nőnek, akár jó
az esztendő, akár rossz. Ahhoz nem kell eső,
jó termés, bő esztendő, csak egy ötlet és
készen vannak az új milliók, az új terhek.
Igy vagyunk a monopoliákkal, a mi nagyon
sok beszéd tárgyat képezte a miniszteriumban
utóbbi idők alatt. Híre ment, hogy a gyufát
egyedárusítani fogják, de kiderült, hogy ez
nem hajt akkorra hasznát, a mennyire érde-
mes volna megcsinálni. Mivel a szabad
levegő egyedárusítása egy kissé bizarr is
volna még ez idő szerint, felhagytak a mo-
nopolizási tervekkel s most a levelezés körül
hoznak be újításokat. Ez az újításnak elke-
resztelt művelte nem a posta intézményének
valami új, eddig nem ismert oldala és haszna,
ha nem érnek rá ilyesmi fölött gondolkozni.
Az a fő, hogy az állam jövedelme növekedjék
s az már mindegy, hogy kap-e a közönség
valami viszontszolgáltatást. Ilyen ötlete a pénz-
ügyminiszterünk finanszszerjének a levelezés
körül újítása is, a mely abból áll, hogy
tervei szerint a levelezőlapok újértől kezdve
drágábbak lesznek, két krajczár helyett öt
fillér s felemelik az ajánlott levelek portbját.
Ebből 4—5 millió forint emelkedést vár.

— Az anyós illem Abbesziniában
őségi szokás az, aethiopiai anyós menyét egy
év leforgása alatt körülírti tartozik. Még ké-
sőbb sem valami illendő, ha az anyós gyakra-
ban tesz gyermekeiért látogatást, mert mind-
járt az hírlik felőle, hogy a fiatal házaspár
ügyeibe túlságosan beavatkozik. Az abbeszi-
niaiak, a mint látható, igen gyakorlati ér-
zékt emberek és jól tudják, hogy nélkül
kell az életet berendezni, ha jól akarnak
élni.

— A női erkölcsökről. A nők,
az ő örök felismerhetetlen természetük el-
nére is, úgy látszik változatlanok. Legalább
ezt bizonyítja egy 250 évvel ezelőtt megje-
lent könyv, a melyet egy Georg János nevű
tanácsos ur ugyanis többek között ily panaszra
fakadt: „A mi feleségeink és leányaink még
az istenadta természet és arczsinál sincse-
nek megelégedve. Hogy fehérebbek és szeb-
bek legyenek, szagos vizek keverékével ne-
vesztik arcukat, pour de cyprist hintenek
hajzatukra és magas főkötőt viselnek fejük-
kön.” A tanácsos ur ma is bátran kiadhat-
ná a könyvet, az semmivel sem veszített aktu-
alitásából.

— Gyászoló kerékpárok. Philadelphiában
a nőknél annyira vértükben van a kerékpá-
rozás iránti hajlam, hogy semmilyen körül-
mények között, sem örömben sem bajban nem
akárják s nem nélkülözik azt. Ha boldog
menyasszonyok nászutakat kerékpáron teszik
meg, már sokszor hallottuk. Kevésbé isme-
res azonban ama körülmény, hogy fiatal ö-
vegyek megboldogultnak sírját kerékpáron
keresik fel. E célból a gyászoló szépek ama
dívatot tartják, hogy kereküket illatos fekete
posztóval vonják be. Természetes dolog, hogy
a kerékpárok emailrozása szintén fekete
színű.

— Egy milliósos házassága.
San-Franciskóban nem mindennapi házasság
történt kevéssel ezelőtt. Douglas, az ismert
névű milliósos feleségül vette a szülő-
leányát, akibe halálosan szerelmes lett. Az
esetben az a legérdekesebb, hogy a milliósos
már 84 éves, a felesége pedig 24-ik évében
van. A viszony már régebbi keletű, de a mil-
liósos családja mindent elkövetett, hogy
házasság ne legyen belőle; a furlangnak
minden módját megkísérelték, hogy a vén
szerelmes és az ifju szolgálóleány egybekel-
ését megakadályozzák, de hiába. A szerelem
erősebb volt a furlangnál s Douglas egy szép
napon összekerített négy tanút és az oltár
elő lépett szerelmével. Boldogan vitte haza
ifju feleségét, a kire természetesen gyilkos
szemekkel néztek a családtagok, mert most
már elesnek a milliós örökség egy jó részétől.

— Üvegpalota. Amerikában most
azzal mulatoznak a milliósosok, hogy a
minél drágább építkezéssel versenyezzenek.
Egyik Krözus, a ki a Csendes-Oceán partján
lakik, Newportban most olyan palotát épít,
mely csupán színes üvegtáblából készül. Az
új kastély a régi pompájú paloták utánzása
lesz, de színes üvegtábláival egyetlen lesz a
maga nemében. A négyzetes épület udva-
rán szökőkutat állítanak, melynek vizét a
tarka villamos gömbök bábajos színekre
festik; tűnőpélys alkalmakkor pedig illatszert
áraszt a kut. A szökőkút közepén egy Bac-

hus-szobor habozó serleget tart s ebből a
tulajdonos saját termést kaliforniai borai fog-
nak csörgöztetni, — ha a milliósos urak
lumpolni óhajtanak.

— Egy kakas hőstette. Dr. Mo-
esch zürichi professzor következő különös el-
ményét beszéli el, melynek hősei egy kakas
meg egy kigyó. Mind kettő együtt volt egy
kalitkában, a kakast tápszerűl tették be az
óriás kigyónak. Különös dolog azonban, hogy
a kakas napok mulva is élt és vigan kuko-
rékolt a fogságban is. Ekkor észre vették,
hogy a kakas a kigyónak mindkét szemét
kiszúrta. Később a kigyó éhségtől ösztönözve,
tovább is üzőbe vette a kakast, mire az fejére
ugrott és csőrrel és sarkantyúval többet
tűtött, szurta, míg a kigyó ki nem mult, eb-
ből az árnyék világából. Több, mint hat méter
hosszu állat volt s egy erődben fogták In-
diában, mikor egy szegény emberi támadt
meg. Ez azonban segítségért kiabált, mire
többen odaforogtak és a kigyót lefogták.

— A halálfélelem betege. A halálra
ítelt mérgekeverő asszonyok közül Jäger
Mari nagy betegem fekszik a szegedi törvén-
széki fogház egyik első emeleti fogházában.
Olyan beteg, annyira lefogott, hogy alig
éri meg a pör végéig. A gömbölyű bá-
baserejét a halálfélelem fölemésztette. Most
már minden hangos szó, minden zörrenés
kinozza. A szeme is annyira elgyöngült, hogy
alig lát egy arasznyira; a hangja teljesen
erőtlen, úgy, hogy a leghangosabb szava is
csak susogás. De pisa fényű szeme mégis
lát, lát olyan dolgokat, a melyek már nem
léteznek, vagy még csak ezután következnek
be. Látja áldozatainak holttesteit és azok
mögött a bitófa rémképe rettegéti. Folyton
kényörög, éimánkodik az isenhez. Napjában
többször elájul. A banya úgy mondják, nem
élhet már sokáig. Aki nem félt elpusztítani
annyi lelket, most elpusztul a gondolatától,
hogy az életét elveszik.

— Egy csinos pénztárosné kávéházban
azonnali felvételre kerestetik. Hol? megmondja
a kiadóhivatal.

— Elegáns fürdőkád, használat-
lan, új, fűthető, rendkívül olcsón
eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Az emberi nem satnyulása.

Gyakran hallani a mai világban, főként
öreg emberek ajkáról, hogy a mostani em-
berek nem oly erősek és egészségesek, mint a
régiek emberek, a kik igazi vasgyurók voltak.
Ennek bebizonyítására hivatkoznak a régiek
legendás tetteire s azokra a rettentő hadi-
eszközökre, a melyeket a mult századok vi-
tézsei használtak. Ezek némelyike oly nehéz,
hogy egy mai ember meg sem tudja mozdi-
tani.

Az igaz, hogy hajdan sürbűben akad-
tak nagy testi erejű emberek, de edzett, egész-
séges férfiak fölös számmal vannak most is
s tévedés azt hinni, hogy az emberi nem
folyton satnyul.

Áll azonban, hogy az emberiség egyre
idegesebbé válik és ennek következtében el-
fajul. Éppen e miatt a jelenség miatt mind
több tudós foglalkozik az ember élettanával.

A mai világban, a mikor a nők már
teljesen emancipálódnak, mindenkit érdekelni
fog, hogy élettani szempontból mi különb-
ség van a férfi és a nő között.

Erre vonatkozólag Waldayer német an-
tropológus igen tanulságos dolgokat írt egy
német folyóiratban. Az első különbség a test
nagyságában és sulyában van. Ezt már az
újonszült gyermek is tapasztalhatja, mert
a világrajott fiu átlag 1—1½ centiméter-
rel hosszabb, mint a leány; a mig továbbá
az újdonszült fiu átlagos sulya 3330 gramm,
addig a leány 3200 gramm.

A meglelt férfi átlagos hossza 159 cen-
timéter, a nőé pedig 151 centiméter.

Egy érett ifju sulya átlag 65 kilo-
gramm, holott a nőé 55. De lényeges kül-
ömbösg mutatkozik a belső szervekben. Így
a férfi tüdője és izomzata is mindig erősebb,
holott a nőnél a zsírleratodás a gömbölyű
formákat idézi elő.

De magában a csontváz sulyában is nagy
különbség van, mert míg a férfi csontjainak
sulya átlag 9814 gramm, addig a nőké csak
5870 gramm. Igen érdekes, hogy a férfi
vérében több a vörös vértesszecske, mint a
nőben.

A férfi vérének egy négyszögmilliméter-
jében 5 millió vörös vértesszecske van, a nőé-
ben csak 4 és fél millió. Végül a férfi ko-
ponyájá erősebb, agyveleje pedig nagyobb.
Az európai férfi agyvelejének átlagos sulya
1370 gramm, a nőé pedig 1230 gramm.

Ezeknek az adatoknak az érdekességét
növeli az a végkövetkeztetés, hogy korábbi
mérések eredményeivel való összehasonlítás
szerint korunkban mind a két nem tényleg
satnyul testileg; s ennek egyik oka minde-
nesetre a mértékelen életben fekszik.

MŰVÉSZET.

Színházi hírek. Cremonai bagedis, Hu-
bay Jenő gyönyörű zenéjű operája holnap
fog színe kerülni; a dalmít szerzői: For-
rai F., Mezei, Kassay, Szeged. A nyelvtan
ezimét pompás francia vigáttal megvázope-
rával, melyben Solti H., Megyeri igazgató,
Vendrei, Bartos és Leóvey játszanak.

B o z ó t i M á r t a, Csiky Gergely évek
óta nem adott egyik legszebb színműve fog
szombatban színekerülni, egészen új betanu-
lással. A czimszerepet K. S z e r é m y G.
játssza.

Gyimesi vadvirág, Gézi né-
színműve, mely multkor S. Áldor J. be-
tagtsága miatt lemaradt a műsorról, vasárnap
fog színekerülni.

Kik béreltek?

Nem akarjuk senkire sem ráoktrojálni
a színházba való járást, azonban mégis cso-
dálkozunk azon, mint az alábbi névsorból ki-
tűnik, hogy abban a kolozsvári társadalom-
ból éppen azoknak a neveit nem találjuk, a
kik ugy állásuknál, mint vagyoni helyzetük-
nél fogva első sorban vannak hivatva e kul-
turmissiót teljesítő nemzeti intézetet istápolni.

Az erdélyrezi arisztokráciából, mely
pedig mindenha a magyar színészet legha-
talmasabb pártfogója volt, a Kaszinón kívül
csak báró Bánffy Dánielné és báró Bánffy
Albertné neveit találjuk.

A királyi tábla, egyetem, törvényszék,
katonaság stb. részéről nem találunk senkit
e névsorban.

A kereskedő és iparos osztály is alig
van képviselve.

Ime a névsor:
Özv. br. Bánffy Dánielné, a kolozsvári
magnás kaszinó, özv. br. Bánffy Albertné, özv.
Bíró Pálné, Veres Ákosné, Trandafir Miklós,
Deák Pál főkapitány, dr. Benel János, Kőváry
Mihály, Stojanovicáné, Heigel Lipót, Czirják
Albertné, Kelemen Márton, Biasini Sándor,
Benkő Mihály, Magyar Mihály, dr. Szerszky
Vince, Pavlik Sándorné, dr. Jékai Dániel, dr.
Büchler János, özv. Czecz Péterné, Csaba
Zoltán, Csorba György, Sagesváry Ferencz.

Szerkesztőségi üzenetek.

M. r. M.-Vásárhely. A király Bernády
György képviselőjüktől bizonynyra nem kért
tanácsot sem a provizoriumra sem a keleti
kérdés megoldására vonatkozólag. Azért te-
hát kár a nagy kitüntetés felett eksztázisba
jönni.

Aliquis. Tározája nem vált be. Elég jól
forogtja a pennát, stílusa eléggé élénk vol-
na: kár, hogy nem tud tárgyat is kapni el-
beszéléseihez. Az a historia, a mit jelen tár-
czájában elmond, annyira közönséges és min-
dennapi, hogy nem érdemes vele az olvasó-
közönséget fárasztani.

B—r. Zaccani tudomásunk szerint
36 éves. Eddigélé még nem járt Budapesten.
Hogy jobb e Salvininál? Az csak a fellépése
után mondhatjuk meg. De az az általános
vélemény, hogy Salvininagy tehetség: Zaccani
azonban lángész. Egyébként megjegyezzük,
hogy Zaccani nem éppen olyan művész, mint
Salvinin; ő ugyanis teljesen a verizmus híve,
míg Salvinin csak modernizálja szerepeit.

B. J. urnak. Helyt. A küldött közleményt
társzúke miat: csak holnap közölhetjük.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai,
és sürgöny-levelei.)

A nemzeti párt értekezlete.

Budapest, okt. 21.

Nagy érdeklődéssel tekintettek a
politikai körökben a nemzeti párt ér-
tekezlete elé, mert az értekezőt tár-
gya, a provizoriumra vonatkozó tör-
vényjavaslat tárgyalása volt.

Napok óta foglalkozott a sajtó
azzal, hogy minő álláspontot fog a
nemzeti párt a kiegyezési provizorium
javaslatl szemben elfoglalni annyira
megoszlottak a vélemények, hogy az
illetékes körök a legnagyobb kíváncsi-
sággal várták a tegnapi esti konferen-
ciát.

A párttagok majdnem teljes szá-
mal jelentek meg s jóval az értekezőt
megnyitása előtt megteltek a clubb
helyiségei vitaközö csoportokkal.

Az értekezőtlen a tanácskozást
Horánszky Nándor, a párt elnöke ve-
zette s azon azt a nagyjelentőségű ki-
jelentést tette, hogy a **kiegyezési pro-
vizorium ügyében** Bánffy miniszter-
elnöktől felvilágosítást kért. Bánffy De-
zso kijelentette, hogy a javaslat csak
azon esetben léphet életbe, ha Ausz-
triában is a Reichsráth alkotmányosan
megszavazza.

Tehát semmiféle császári patens
nem léptetheti életbe a törvényt.
Apponyi Albert gróf nagyhatású
felszólalása után a párt a provizó-
riumot elfogadta.

Lueger Romániában.

Budapest, okt. 21.

Lueger, az ismert magyarfaló bé-
csi polgármester Romániába készült
diközölni az „elnyomott” magyaror-
szági oláhok érdekében.

Mielőtt azonban elindult volna, tu-
domására hozták, hogy Sturda minisz-
ter a román király utasítására rosszaló
levelet írt a Jászvásáriaknak Lueger
meghívásáért.

E hír aztán elvette a kedvét a
nagy férfiúnak az utazástól s otthon
maradt Bécsben.

Fiok alkotmány.

Budapest, okt. 21.

Illetékes helyről azt a meglepő
hírt jelentik, hogy azon esetre, ha
Ausztriában a provizoriumra vonatkozó
törvényjavaslatot nem volna lehetséges
alkotmányosan letárgyaltatni, készen
van egy fiok alkotmány tervezet a
kvota, vám és kereskedelmi szerződés-
nek Magyarországot illető önálló kifej-
lesztésére.

Ehez állítólag, minden illetékes
tényező hozzájárult.

Ha a helyzet Ausztriában javul,
ugy vissza áll a régi állapot, de a
tervezetben szerzett állami önállósági
garanciáink megmaradnak.

Országgyűlés.

Budapest, okt. 21.

A képviselőház a nyári vakáció
után tulajdoképen ma kezdett a ko-
moly munkához.

A pénzügyi bizottság nevében ma
terjesztette be Pulszky Agost a provi-
zoriumra vonatkozó törvényjavaslatot.

Pulszky Agost beszédében egy-
szerűen utalt arra, hogy a kvótára, a
vámszövevényre és bankügyre vonat-
kozó törvények hatálya az idén véget
ér s a meggyezés eme kérdések újabb
rendezésére nézve még nem történt
meg; gondoskodni kellett tehát ideig-
lenes jellegű törvényes intézkedések-
ről s ezeket foglalja magában a tör-
vényjavaslat ama alkotmányos fölté-
tel kikötésével, hogy a megfelelő ren-
delkezések Ausztriában is törvényerőre
fognak emelkedni.

Kossuth Ferencz a függetlenségi
párt nevében, hogy egy ő, mint pártja
a javaslatot nem fogadhatják el, mert
az sarkolatos hibákat tartalmaz az
alkotmány ellen.

Apponyi Albert gróf szólalt fel
ezután általános érdeklődés mellett.

Bizalom szempontjából megtagadná
a hozzájárulást, de **politikai** érdekből
megszavazza.

De csak úgy, ha a kormány ki-
jelenti, hogy a javaslat csak úgy vá-
lik **törvénynyé**, ha Ausztriában **parla-
mentáris uton** és nem császári patens
által lép életbe.

Bánffy Dezső kijelentette, hogy
igy lesz, Erre a többség röviden, álta-
lánoságban és részleteiben is elfo-
gadta a javaslatot.

Ezután Sima Ferencz interpellált
az inség ügyében. Darányi felelt Si-
mának s a miniszter választát tuda-
mással vették.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.)*

Értesítés!

Csillag Kristóf urnak e lapokban tett
ama nyilatkozatát, hogy ő az Otthon kávé-
háznak zárgondnoka, a n. é. közönség b. tu-
domására hozzuk, miszerint az elrendelt zárlat
a kir. törvényszék 9875/97 p. számú végzé-
sével megszüntetett nézett ur zárgond-
noki minősége is megszűnt.

Kolozsvárt, 1897. okt. 21-én.

Tisztelettel:

Fülöp Károly és neje
az Otthon kávéház tulajdonosa.

Amerikai műfogak beillesz- tetnek, fogjavítások,

a modern fogtechnika legreme-
kebb speciálisai méltányos árak mel-
lett készülnek

FEKETE ANTAL

fogászati műtermében, Főter 3 sz. I. e.
(Simay-féle ház.) [2—6]

HIRDETÉSEK.

580—1897. végr.

854. 1—1.

Árverési hirdstmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közli, hogy az abrudbányai kir. járásbírósg 6610—1897. számú végzése által Dr. Pop Lőrincz ügyvéd által képviselt Kerszenyosi Gligor Juon javára odaváló Chirila Simion és társ. ellen 100 forint tőke, ennek 1897. évi ápril hó 23. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 36 frt 30 kr. perkiöltés követelés erejéig elrendelt végrehajtási végrehajtás alkalmával 1897. évi október hó 23. napján délelőtt 10 órája határidővel ki-tűztetik és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is eladtni fognak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírósg idézett számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis: alperesek lakásán Kerszenyosi leendő esküztetéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöl-tett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi beje-lentéseiket az árverés megkezdéséig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdstménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számított.

Kelt Abrudbányán 1897. évi október hó 9. napján.

SZABÓ DÉNES,
kir. bírósági végrehajtó.

SZÜLŐK FIGYELMÉBE!

Iskolai cikkek legelőbb és legjobb beszerzési forrása!

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudására juttatni, hogy a helyi piacon — (Hid-utca 2. szám alatt) —

a mai kor igényeinek teljesen megfelelő egészen új

papir-, író-, rajz-, festészeti és iskolai-szer
816.15—20

kereskedést

rendeztünk be és azt törvényszékieg bejegyzett saját cégünk alatt folytatni fogjuk. A m. d. n. még t. megbízóinkat teljes megelégedésükre előre is biztosíthatjuk, hájuk új vállalatunk szíves támogatását, mely kérésünk megújításával vagyunk Kolozsavart, 1897.

Kiváló tisztelettel

KRISIK és GOPPOLT
papirkereskedők Kolozsavart.

Az Aussigi üveghuta részv. társ. főraktára.

Cégváltás!

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudására hozni, hogy 25 év óta Hunwald Lipót cég alatt, a kolozsavári piacon fennálló

üveg, porcellán és lámparaktárt

f. évi augusztus hó 15-től kezdve tetemesen nagyobbítva

Hunwald Lipót és fia

törvényszékieg bejegyzett cég alatt fogjuk folytatni.

Ajánljuk ezúttal dus raktárunkat mindennemű bel- és külföldi üveg-, porcellán és lámpák, francia és angol fayence-ből, salen és templomi-csillárokat, Christoffle és Berndorfi evő-eszközöket, dísz tárgyakat, china-ezüst, majolika és velencei üveg különlegességeket alkalmi ajándékoknak.

Az Aussigi üveghuta társaságnak egyedüli erdélyi főraktárát bírván, szolgálhatunk mindennemű palackokkal úgy kis mennyiségben, valamint egész kocsiakománnyal.

Épület üvegezésre különös gondot fordítván, nagy raktárt tartunk bel- és külföldi táblavégéből, belga solin és tükörtáblákból.

Mindent tetemesen leszállított árban.

Mindön a n. é. közönségnek a régi cég iránt eddig tanúsított jóindula-dát megköszönjük, kérjük az új céget is azon bisalomban részesíteni, nekünk pedig főtevékenységünk ezennel is oda fog irányulni, hogy solid és pontos ki-szolgálás által a reánk ruházott bizalmat teljes mértékben kiérdemöljük.

Teljes tisztelettel

816.3—10.

Hunwald Lipót és fia.

Christoffle & Co. ezüstgyár főraktára

Kolozsavári vízmű- és csatorna-vállalat.

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

Magyarországon a legrégibb, 40 év óta fennálló

vízmű- és csatorna-vállalat.

Többszörösen kitüntetve.

Fő- és vidéki városokban több mint 6000 magán- és nyilvános épületeket rendezett be.

AJÁNLJA MAGÁT

a n. é. kolozsavári ház-tulajdonosoknak, — mint a házi vezetékek összeköttetésére és a városi vezetékek készítésére egyedül jogosult vállalat — a legbiztosabban

házi vízvezetékek és csatorna-munkák,

vizkagylók, Clozetek, fürdők, öntöző-csapok

— berendezésére. —

Költségvetéseket, tervezeteket díjtalanul szívesen készít a

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

kolozsavári vízmű- és csatorna-építés vezetéséig, (Kolozsavart, Belmagyar-utca 45. sz.)

Ugyanitt kapható: „Praktikus tanácsadó a házi ve-zetékek kezelésére.” — Ára 1 frt.

Kolozsavári vízmű- és csatorna-vállalat.

HASZONBÉR.
GEREND-KERESZTÚRON
Aranyos-Torda megyében,
a gyéresi vasuti állomástól körülbelül 12—14 km. távol,
jó ut közelében fekvő,
körülbelül 600 kath. hold egy tagban,
tanyával ellátott birtok
hoszabb időre is kiadó.

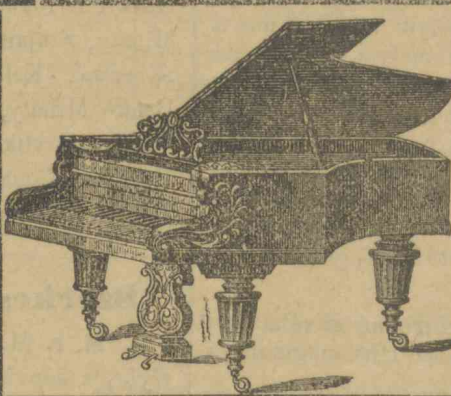
A birtok kiválólag szarvasmarha, lótenyésztésre és tejgazdaságra alkalmas. A haszonbér 1898. mártius elsején esetleg már 1897 év végén megkezdhető.

A birtokon 200 szekér kitűnő széna is eladó.

Értekezhetni lehet **Tiboldy Dénes** gazdát szí- urral Gerend-Keresztúron, posta Maros-Ludas.

828. 7—15.

Báró Kemény Béla.

TRISKA J.
KOLOZSVÁRT.

Ajánlja sétater-utca 12. sz. alatt
levő

ZONGORA, HARMONIUM

ÉS

CZIMBALOM

nagy raktárát

a helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe, hol a leghíresebb gyá- rakból vannak zongorák raktáron, a melyek 350 frttól 1200 forintig terjedő árakban — 6 évi jótállással — részletfizetésre is kaphatók.

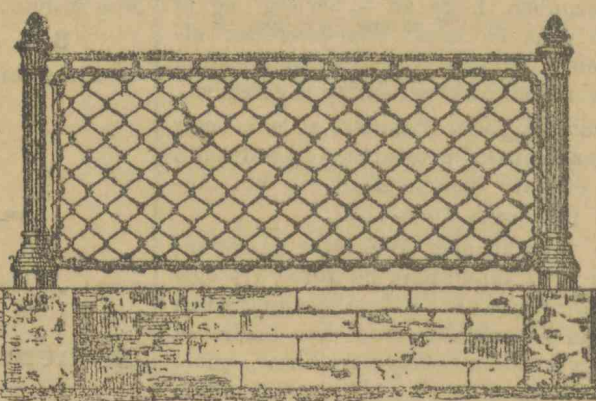
Vannak raktáron iskolai és templomi célra harmoniumok, valamint Schunda-féle **czimbalmok** 80 frttól 300 frtig, szintén igen nagy vála ztekben és gyári áron kaphatók.

Mindennemű **zongora** és harmonium javítás elvállaltatik s a **zongora-hangolások** a cég alkalmazottja: **ZIERHUT JÓZSEF** a bu- dapesti Zene-Conservatorium volt hangolója, a legpontosabban eszközö- li. 50. 33—*. Szíves pártfogást kér **TRISKA J.**

Az 1896. évi budapesti kiállításon „jó munkáért” kitüntetve.

LÉBER GYULA

ELSŐ ERDÉLYI SODRONY SZÖVETPONAT ÉS SZITAÁRU GYÁRA.
Kolozsavart, Torda-utca 9. szám alatt.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, u. m. kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek, stb. bekeri- téséhez való gépfona- tait; majorsági udva- rok fonattal való be- fonását; pincoze, pad- lás, ablak világossági magtár- és éléskamra ablakok rostélyzatát áthányó rostak, szén, kocsz, kavics váloga- tásához; szikra-fogók gépekhez. Zoldre festett légszövet, szelelő- és löher rostak. Backer-féle rostak és egyébféle használatra vas- réz- és cín-sző- vetek. Kruppa-sodrony szegélyzetek különféle mintákban, fakerebbe foglalt rostak és sziták, ruganyos agybetétek (matrác), sodrony-lábtörölők.

Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálak. A nagyérdemű helyi és vidéki közönség becses pártfogását kérve

817. 15—20.

kiváló tisztelettel **LÉBER GYULA.**

Az erdélyi részek legnagyobb gazdasági gépraktára

Hirschfeld Károly

vas- és szerszám kereskedőnél

— Kolozsavart, a vashid előtt. —

HOFHERR és SCHRANTZ gazdasági gépgyáranak képviselősege és bizományi raktára.

Nagy raktár: Répa- és szeckavágók, kukericzamorzsolók, Rostak, Pernolendt és Mayer rendszerű Trieurók, darálók, eséplő-gépek, széna- és takarmány-gyűjtők, aczél-rajol, két- és három barázda- uly „Perge”-ekében, hajlékony- és láncz-boronákban stb. stb., úgy mindennemű gazdasági gépekben és eszközökben olcsó árak mellett.

Allandó gépkiallítás. — Előnyös fizetési feltételek.

Nagy raktár mindennemű vasárak, szerszámok és építkezési anyagokban, továbbá angol gép és varró-szűjjak, gumt-törölők, lemez- és zsinorokban, úgy a gép- és varró-technikai cikkekben.

Hódmezővásárhelyi Tetőeserép raktár nagyban és kicsinyben minden versenyt kizáró áron.

Terjedelmes képes árjegyzékek és leírások ingyen és bérmentve.

Megrendelések és megkeresések

HIRSCHFELD KÁROLY

gépraktárához

Kolozsavarra intézendők.

URBANETZ PÁL REZSŐ
tapeta raktára Kolozsavart

Jókai-utca 2. sz.

829. 4—10.

Elvállal mindennemű

tapéta- kárpitos munkákat

a legelegánsabb és tartós kivitelben,

— a legelőbb árak mellett. —

Mint Referenciák nagyobb — már teljesített — megbízások állanak rendelkezésemre, jelesen: a „Grand kávéház”, a „Hazám” és „Erdély” kávéházak, nagyobb helyiségek és magánosoknál végzett munkálatok. Ezek közt felemlitendőnek tartom Mélt. br. Wesselényi Miklós és a Reményik cég stb. megtisztelő megbízásait.

HASZONBÉR.

Szombatfalván,

a székely-udvarhelyi vasuti állomás mellett,

a várostól csak a vámsorompó által választva el,

egy jórésben álló

tagosított birtok
haszonbérbe kiadó.

A gazdaság áll, az udvarterlen kívül, körülbelül 140 hold szántóból és 40 hold kaszálóból. — Ide tartozik egy fedéleserép gyár, mely évenként 450,000 fődéleserépet és 75,000 téglát ad el. Továbbá albérlésbe adható kocsma- házak, zséller-telkek és téglavető helyek. Értekezni lehet **Szent-Királyi Árpáddal, Szombatfalván u. p. Székely-Udvarhely.** 784. 18—20.

NŐK FIGYELMÉBE.

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű hölgy-közönség becses tudására hozni, hogy lakásom üzlet megnagyobbitás céljából áttettem **Belközép-utca 22. szám alá** — hol mindennemű

női-ruha készítését

a legutolsó divat szerint, a legizlésebben elvállalom.

A már meglevő ruhadarabokat kívánat szerint gyorsan és csón- san átalakítom!

Mint hogy ezen szakmában már 10 éve önállóan és teljes megelé- gedéssel működöm, a nagyérdemű hölgyközönség becses megrendelése- kel teljes megnyugvással megtisztelhet.

Növendékek. — kik a varrás és szabászatból teljes kiképzést akarnak szerezni, én elvállalom, vidékieket teljes ellátással is veszek föl.

Videkről elégséges egy jól álló derék és alhossza beküldése.

Kiváló tisztelettel vagyok

KÁDÁR IMRE,
női-ruha készítő.

845. 2—3.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatású szer a **RÉTHY-féle pemetefűczukorka,**

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. [Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld]

RÉTHY BÉLA

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.